

Informatička radionica: “Osnove administriranja poslužitelja”

Andrej Dundović & Viktor Prevarić

Culture Shock Festival 2013.

7. travnja 2013.

Sadržaj

Što je poslužitelj?

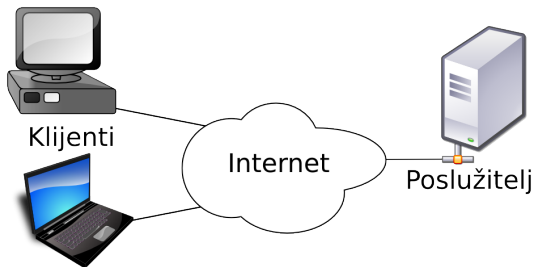
VPS - virtualni privatni poslužitelj

Osnovni servisi

Sigurnost poslužitelja

Rasprava

Osnovna terminologija weba

Slika : Što je poslužitelj, a što klijent?

Što razlikuje poslužitelj i klijent?

Osnovni uvjet da računalo bude poslužitelj na Internetu jest da bude gotovo stalno dostupno s Interneta

Garancija dostupnosti – uptime (nedostupno $365 \cdot (1 - 0.XX)$ dana u godini)

- ▶ 98% uptime = 28.8 minuta/danu ili 3.4 sata/tjednu ili 14.4 sata/mjesečno ili 7.3 dana/godišnje
- ▶ 99.9% uptime = 1.44 minuta/danu ili 0.17 sata/tjednu ili 0.72 sata/mjesečno ili 8.8 sata/godišnje

Odabir poslužitelja

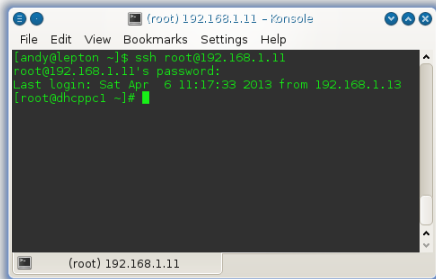
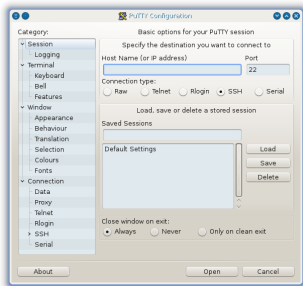
Na koje se sve načine iznajmljuju poslužitelji?

- ▶ dijeljeni hosting (shared-hosting), cijena:
 - ▶ besplatni (izbjegavati za “produkcijske” svrhe)
 - ▶ izvan HR od 2 eura/mj.
 - ▶ u HR od 20 kn/mj. (Avalon, Plus, InfoNet i dr.)
- ▶ virtualni privatni poslužitelj (VPS), cijena: od 10 eura/mj. (IntoVPS.com, HostEurope.de)
- ▶ samostalni poslužitelj (dedicated/root), cijena: od 50 eura/mj.
- ▶ samostalni i VPS poslužitelj mogu biti upravljani (managed) ili neupravljani (unmanaged)
- ▶ GNU/Linux, BSD ili Windows?

VPS - virtualni privatni poslužitelj

Nužni podaci: **IP adresa** (192.168.1.x) i **zaporka** za root korisnika (radionica)

Spajanje: PuTTY (<http://ur1.ca/3qxtn>) ili konzola/terminal

Posluživanje web stranica

Apache, NGINX, Gunicorn, ...

APACHE
HTTP SERVER

gunicorn

Programski jezici za web

PHP, Python, ASP.NET, Ruby, Perl, ...

- ▶ PHP pogoni WordPress, Joomla, MediaWiki, Roundcube, OwnCloud i dr. (mod_php kao dio Apachea, fastcgi, php-fpm)
- ▶ Python pogoni Mailman, Django i dr. (već ugrađeni samostalni HTTP serveri, ali i Gunicorn)

Relacijske baze podataka

- ▶ MySQL – najpopularnija (uvjet za WordPress)
- ▶ PostgreSQL – ima prednosti pred MySQL-om, ali nije toliko podržana u web aplikacijama
- ▶ SQLite – jednostavna za upotrebu i instalaciju (instalacije nema), ali nije ni pogodna za ogromna opterećenja te nema sve mogućnosti “pravih” baza

E-pošta

- ▶ MTA (Message transfer agent): Postfix, sendmail, Exim – nužno za primanje i slanje e-pošte
- ▶ IMAP, POP3: Dovecot, Courier – omogućava pristup sandučiću klijentskim aplikacijama “izvana”
- ▶ Spam, virusi? SpamAssassin, ClamAV
- ▶ Gdje spremati adrese? Tekstualne datoteke, relacijske baze podataka, LDAP, ...

Sigurnost poslužitelja

Poslužitelji su stalno dostupni pa su tako i stalno izloženi napadima – bitno je obratiti pažnju na njihovu sigurnost

- ▶ neažurirane web aplikacije najčešća su sigurnosna “rupa” – nulta je crta obrane ažuriran softver!
- ▶ vatrozid/firewall – prva crta obrane
- ▶ izolirani procesi ili s umanjenim ovlastima – chroot, suexec, različiti “vlasnici”
- ▶ sigurnost baza podataka
- ▶ ostali savjeti: SSH (prijava putem javnog ključa, onemogućiti beskonačno pokušaja prijave, dozvoliti samo određene IP adrese koje se mogu spojiti), isključiti nepotrebne servise

Rasprava

? ? ?